

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sk/21/2019
Identifikačné číslo spisu: 1017200083
Dátum vydania rozhodnutia: 20.11.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1017200083.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci sťažovateľa (predtým žalobcu): R. R., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Š.V. XXXX/X, Q., proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8-10, 813 63 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej č. XXX XXX XXXX X zo dňa 10. novembra 2016, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave, č. k. 8Sa/3/2017-46 zo dňa 13. februára 2019, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť o d m i e t a .

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov kasačného konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“ alebo „správny súd“) rozsudkom, č. k. 8Sa/3/2017-46 zo dňa 13.02.2019, zrušil rozhodnutie Generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne, č. XXX XXX XXXX X zo dňa 10.11.2016 a jemu predchádzajúce rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie, č. XXX XXX XXXX X zo dňa 20.06.2016 a vec vrátil orgánu verejnej správy prvého stupňa na ďalšie konanie. Jednalo sa o rozhodnutie zo dňa 20.06.2016, ktorým Sociálna poisťovňa - ústredie (ďalej len „Sociálna poisťovňa“ alebo „prvostupňový orgán“) priznala žalobcovi podľa ust. § 65, § 274, § 293z, § 82 a § 114 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej len „ZSP“) na jeho žiadosť spísanú dňa 30.05.2013, starobný dôchodok vo výške 179,60 Eur mesačne. Starobný dôchodok mu priznala podľa ust. § 114 ods. 1 ZSP od 30.05.2010, tzn. najviac tri roky spätne od uplatnenia nároku. Generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne ako odvolací orgán v zmysle ust. § 215 ods. 4 ZSP rozhodnutím zo dňa 10.11.2016 zamietol v celom rozsahu odvolanie žalobcu voči prvostupňovému rozhodnutiu a podľa ust. § 218 ods. 2 ZSP prvostupňové rozhodnutie potvrdil.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia správny súd konštatoval, že žalovaný a ani prvostupňový orgán v napadnutých rozhodnutiach nezdôvodnili rozdielne uvádzané celkové obdobie dôchodkového poistenia v úhrne aj s dobou služby zhodnotené na sumu starobného dôchodku, keď na sumu starobného dôchodku s výpočtom podľa ZSP je uvedená doba 44,7233 rokov (str. 4) a podľa osobného listu je to 40,1014 rokov do vzniku nároku a 6,1486 rokov po vzniku nároku na starobný dôchodok. Nie je zdôvodnený ani

úhrn zamestnania, t. j. celkovej doby ODP podľa zákona č. 100/88 Zb., v počte 41,4384 rokov (str. 5) po odpočte doby zamestnania pred 18 rokom veku. Vo všetkých prípadoch ide o obdobie dôchodkového poistenia v celkovej úhrnnej dobe zhodnutej na určenie sumy starobného dôchodku a nie vzniku nároku na starobný dôchodok. Dospel k názoru, že napadnutými rozhodnutiami žalovaného a prvostupňového orgánu, žalobcovi priznaný starobný dôchodok nie je vypočítaný v správnej sume. Sociálna poisťovňa-ústredie postupovala v súlade s platnou právnou úpravou a správnu aplikáciu čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128, krátením vypočítanej teoretickej sumy starobného dôchodku, keďže žalobca je poberateľ výsluhového dôchodku, ktorý plní dovŕšením dôchodkového veku funkciu starobného dôchodku a nárok na starobný dôchodok mu určila správne. Jeho námietka v tom smere, že za rovnakú sociálnu udalosť nepoberá dve dávky, nebola podľa názoru správneho súdu dôvodná. Vychádzajúc z čl. 33 ods. 1 Dohovoru č. 128 je potrebné uvažovať tak, že za tú istú sociálnu udalosť (prežitie určeného dôchodkového veku) poberá žalobca starobný a aj výsluhový dôchodok, ktorý plní tiež funkciu zabezpečenia v starobe, tzn. dve dávky v súbehu, preto je postup Sociálnej poisťovne správny a zákonný, nakoľko žalobcovi vypočítanú teoretickú sumu starobného dôchodku zodpovedajúcu celej dobe dôchodkového poistenia, vrátane doby služby, následne krátila o zodpovedajúcu sumu zhodnutej dobe služby pre výsluhový dôchodok. Súd zdôraznil, že výsluhový dôchodok má po dovŕšení dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom zabezpečení charakter starobného dôchodku, a teda je nepochybné, že u žalobcu došlo k vzniku nároku na dávku v starobe v dvoch oddelených systémoch dôchodkového zabezpečenia (poistenia). Pre výšku starobného dôchodku zo všeobecného systému sociálneho zabezpečenia mu boli hodnotené aj doby zamestnania, ktoré boli súčasne hodnotené pre nárok a výšku dávky za službu v osobitnom systéme sociálneho zabezpečenia policajtov a vojakov. Žalovaný aj prvostupňový orgán postupovali v súlade s Dohovorom č. 128 a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 10Sd/129/2013-51 zo dňa 10.10.2014 potvrdeným rozsudkom Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1So/163/2014 zo dňa 26.04.2016, ktorým bolo zrušené predchádzajúce preskúmané rozhodnutie Sociálnej poisťovne - ústredie, zo dňa 05.08.2013. V predchádzajúcom konaní bolo medzi účastníkmi sporné, či žalobca má nárok na starobný dôchodok aj zo všeobecného systému dôchodkového poistenia, s prihliadnutím na dobu dôchodkového poistenia získanú v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok za súčasnej aplikácie článku 33 Dohovoru č. 128. Táto otázka bola vyriešená rozhodovacou činnosťou NS SR, a námietka žalobcu v tomto smere, že žalovaný nepostupoval podľa citovaných rozhodnutí súdov, a teda že mu nemal krátiť vypočítanú sumu starobného dôchodku podľa čl. 33 Dohovoru č. 128, je nedôvodná.

3. Za nedôvodnú považoval správny súd aj námietku žalobcu o nesprávne uvedenej sume výsluhového dôchodku, ktorý má rozhodnutím Ministerstva vnútra SR zo dňa 30.03.2005 priznaný od 01.01.2005 v sume 18.968,- Sk mesačne, t. j. 629,6622 Eur a nie 834,38966866 Eur mesačne, ako je uvedené v napadnutom prvostupňovom rozhodnutí zo dňa 20.06.2016. K tomu krajský súd uviedol, že tieto sumy sa nemajú a ani nemôžu rovnať, keďže sú vypočítané na rôzne účely a podľa rôznych právnych predpisov. Suma dávky je priznaná na účel výpočtu výsluhového dôchodku podľa zákona č. 328/2002 Z. z. a suma 834,38966866 (na krátenie SD) je vypočítaná podľa ust. § 66 ZSP a čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 na účely určenia sumy starobného dôchodku priznaného popri výsluhovom dôchodku a pre tento výpočet nie je rozhodným kritériom suma priznaného výsluhového dôchodku ale doba služby zhodnotená na určenie sumy výsluhového dôchodku. Keďže žalovaný a prvostupňový orgán zobral pri výpočte údaj 37 rokov uvedený v potvrdení MV SR zo dňa 04.09.2013 (bod 18), vypočítal sumu 834,38966866 Eur mesačne, teda údaj rozdielny od rozhodnutia MV SR zo dňa 30.03.2005 (bod 17) v ktorom je uvedených 35 rokov trvania služby. Táto suma je potom nesprávna, ale nie z dôvodu, že sa má rovnať priznanému výsluhovému dôchodku ako uviedol žalobca vo svojej žalobe, ale z dôvodov už vyššie rozpisovaných.

4. Správny súd sa stotožnil s vyjadrením žalovaného k námietke žalobcu v súvislosti s obdobím od 02.01.2006 do 29.05.2010, ktoré má žalobca zhodnotené pre určenie sumy starobného dôchodku, ako vyplýva z priloženého osobného listu sociálneho poistenia k napadnutému rozhodnutiu zo dňa 20.06.2016. Ide o obdobie po vzniku nároku na starobný dôchodok, zhodnotenom celkom v počte 1.687 dní, t. j. 6,1486 roka. Námietka žalobcu je preto nedôvodná, pretože žalovaný mu zhodnotil uvedené obdobie pre určenie sumy starobného dôchodku podľa evidenčného listu dôchodkového

poistenia zamestnávateľa, čo je správne vyznačené v osobnom liste.

5. K námietke žalobcu, týkajúcej sa rozdielneho zaobchádzania (diskriminácie) orgánmi verejnej správy krajský súd uviedol, že žalobca nemôže spravodlivo požadovať, aby mu bola vyplácaná suma starobného dôchodku, priznaného vo všeobecnom systéme sociálneho zabezpečenia aj za doby, ktoré mal už hodnotené aj v osobitnom systéme pre nárok na výsluhový dôchodok, ktorý ako je vyššie uvedené, mal od dovŕšenia dôchodkového veku charakter dávky v starobe z osobitného systému sociálneho zabezpečenia, a to bez ohľadu na to, že osobitný systém pojem „starobný dôchodok“ neobsahuje. Postup orgánov verejnej správy pri výpočte výšky starobného dôchodku žalobcu nebolo preto možné považovať za diskriminujúci a v rozpore s čl. 12 Ústavy SR. Nie je v rozpore ani s čl. 39 Ústavy SR, v zmysle ktorého majú občania právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe. Podľa ustálenej judikatúry EŠLP, právo na užívanie práv zaručených Európskym dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd bez diskriminácie zaručené v čl. 14 je porušené, ak štáty bez objektívneho a rozumného ospravedlnenia zachádzajú odlišne s osobami v analogických situáciách alebo nezaobchádzajú odlišne s osobami, ktorých situácie sa citeľne líšia. V danom prípade, podľa názoru súdu, žalobca nepreukázal, že by sa s ním zaobchádzalo odlišne ako s inými poberateľmi dôchodkovej dávky, ktorí sa ocitli v podobne situácii.

6. Pre komplexné posúdenie veci správny súd záverom uviedol, že nároky bývalých policajtov a vojakov na započítanie doby sociálneho poistenia do celkovej doby dôchodkového poistenia (vo všeobecnom systéme sociálneho zabezpečenia) sa na základe ustálenej judikatúry NS SR, začali priznávať až v roku 2012. Po vykonanom prieskume vecí, vychádzajúc z uvedených názorov a judikatúry NS SR konštatoval, že žaloba je dôvodná, a preto preskúmané rozhodnutie žalovaného aj prvostupňového orgánu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie, keďže postup žalovaného a prvostupňového orgánu nie je v súlade s príslušnými právnymi predpismi a judikatúrou NS SR. Správny súd na základe vyššie uvedenej argumentácie napadnuté ako aj prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu podľa § 191 písm. e/ a f/ SSP zrušil a vec vrátil prvostupňovému orgánu na ďalšie konanie a rozhodnutie vo veci.

7. Proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave podal žalobca v zákonom určenej lehote kasačnú sťažnosť podľa § 440 ods. 1 písm. f/, g/ a h/ zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“).

8. Podľa jeho názoru, žalovaná mala jeho starobný dôchodok prepočítať, vypočítať na 2 krát, rozdeliť obdobia pre výpočet starobného dôchodku za obdobie od 01.09.1964 do 28.09.1967 a od 02.01.2006 do 29.05.2010 bez krátenia. Za uvedené obdobia mu nevznikol nárok na výsluhový dôchodok, nepoberal žiaden dôchodok. Druhú časť výpočtu starobného dôchodku od 28.09.1967 do 31.12.2004 mala žalovaná vypočítať, prepočítať zvlášť a túto druhú časť krátiť, znížiť podľa článku 33 ods. 2 Dohovoru.

9. Sťažovateľ ďalej namietol, že, podľa jeho názoru, žalovaná v ďalšom konaní opäť rozhodne ako predtým, potvrdí svoje rozhodnutie, bude robiť obštrukcie a naťahovať čas, pokiaľ nezomrie. Postup krajského súdu ako aj žalovanej bol príliš formalisticky, alibistický vzhľadom k závažnosti dôsledkov, ktoré pre žalobcu vyplývajú. Starobný dôchodok nepoberal od vzniku nároku naň, pretože žalovaná ho zavádzala, že nemá na neho nárok ak odmietla prijať jeho žiadosť. Dňa 30.03.2005 mu bol priznaný výsluhový dôchodok od 01.01.2005 vo výške 629,6622 eur a nie 834,38966866 eur ako je uvedené v rozhodnutí za zodpovedajúce obdobie dôchodkového poistenia za celé roky. Poukázal na § 128 zákona, podľa ktorého suma výsluhového dôchodku nesmie byť nižšia ako suma starobného dôchodku a prídavkov k tomuto dôchodku.

10. Na základe uvedených dôvodov považoval rozsudok krajského súdu za porušenie ústavnoprávných a medzinárodnoprávných princípov materiálneho právneho štátu, princípov materiálnej ochrany, zákonnosti, riadneho a spravodlivého procesu, právnej istoty, predvídateľnosti práva a legitímnych očakávaní ako i princípu, že právo nemôže vzniknúť z bezprávia a nespravodlivosti.

11. Žalovaná sa ku kasačnej sťažnosti nevyjadřila.

12. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP), po zistení, že kasačnú sťažnosť podal včas účastník konania, bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) preskúmal vec v rozsahu kasačnej sťažnosti a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť bola podaná neoprávnenou osobou a je potrebné ju odmietnuť.

13. Podľa § 190 SSP, ak správny súd po preskúmaní rozhodnutia alebo opatrenia žalovaného dospeje k záveru, že žaloba nie je dôvodná, rozsudkom ju zamietne.

14. Podľa § 191ods. 1 SSP, správny súd rozsudkom zruší napadnuté rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy, ak:

- a) bolo vydané na základe neúčinného právneho predpisu,
- b) ho vydal orgán, ktorý na to nebol zo zákona oprávnený,
- c) vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci,
- d) je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov,
- e) zistenie skutkového stavu orgánom verejnej správy bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci,
- f) skutkový stav, ktorý vzal orgán verejnej správy za základ napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia, je v rozpore s administratívnymi spismi alebo v nich nemá oporu,
- g) došlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia alebo opatrenia vo veci samej.

15. Podľa § 442 ods. 1 a 2 SSP, kasačnú sťažnosť môže podať účastník konania, osoba zúčastnená na konaní podľa § 41 ods. 2, ak bolo rozhodnuté v ich neprospech, a generálny prokurátor za podmienok ustanovených v § 47 ods. 2 (ďalej len „sťažovateľ“). Kasačnú sťažnosť môže podať aj ten, kto tvrdí, že mal byť účastníkom konania a krajský súd s ním ako s účastníkom konania nekonal (ďalej len „opomenutý sťažovateľ“).

16. Podľa ust. § 459 písm. b/ SSP, kasačný súd uznesením odmietne kasačnú sťažnosť ako neprípustnú, ak bola podaná neoprávnenou osobou.

17. Žalobou doručenou správne súdu dňa 17.01.2017 a následnými doplneniami žaloby sa žalobca domáhal súdneho prieskumu rozhodnutí Generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne zo dňa 10.11.2016 a jemu predchádzajúceho rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ústredie zo dňa 20.06.2016. Správny súd v danom prípade posudzoval správnu žalobu neformálne v súlade s ustanovením § 202 ods. 2 SSP, aj keď správna žaloba účastníka konania, ktorý je fyzickou osobou, neobsahovala všetky náležitosti obsiahnuté v ustanovení § 182 SSP. Výsledkom súdneho prieskumu bol kasačnou sťažnosťou napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave, č. k. 8Sa/3/2017-46 zo dňa 13.02.2019, ktorým predmetný správny súd uznal dôvodnosť žaloby (aj keď len v časti) a žalobe vyhovel, keďže žalobou napadnuté rozhodnutia orgánov verejnej správy oboch stupňov zrušil a vec im vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie. Žalobca teda bol v konaní pred správnym súdom úspešným účastníkom konania.

18. Vyššie citované ustanovenie § 442 ods. 1 SSP upravuje subjekty, ktoré sú aktívne legitimované na podanie kasačnej sťažnosti. Predmetné ustanovenie upravilo vymedzenie sťažovateľov tak, že subjektívnou podmienkou prípustnosti kasačnej sťažnosti je uplatnenie tohto mimoriadneho opravného prostriedku výlučne tým účastníkom, resp. osobou zúčastnenou na konaní, ktorá bola v konaní pred krajským súdom neúspešná.

19. Vzhľadom na výsledok konania pred správnym súdom bol sťažovateľ úspešným účastníkom konania, čo ho vylučuje z okruhu aktívne legitimovaných osôb na podanie kasačnej sťažnosti, a preto kasačný súd jeho kasačnú sťažnosť podľa § 459 písm. b/ SSP odmietol.

20. O trovách kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 v spojení s § 170 písm. a/ SSP.

21. Kasačný súd vo vlastnej kompetencii upravil označenie žalovaného orgánu verejnej správy, ktorým

je Sociálna poisťovňa, ústredie a nie Generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne, ako ju nesprávne v záhlaví svojho rozsudku označil správny súd. Generálny riaditeľ vykonáva funkciu štatutárneho orgánu žalovanej a koná v mene ústredia Sociálnej poisťovne (§ 126 a § 122 zákona č. 461/2003 Z. z.), čiže nie je v danom konaní samostatným procesnoprávnym účastníkom konania. Nesprávne označenie žalovanej, ktoré však obsahuje nespochybniteľné identifikačné údaje žalovaného subjektu, nezameniteľné s inou právnickou osobou, nepovažuje kasačný súd za vadu, ktorá by spôsobila nezákonnosť rozsudku krajského súdu.

22. Toto uznesenie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.